

Historie Willem II sigarenfabriek Willem II straat Budel (1955-1987)

In januari 1954 reed een geluidswagen door Budel, die bekend maakte dat de sigarenfabriek Willem II uit Valkenswaard hier wilde starten met een tabak verwerkend bedrijf. Belangstellenden voor een baan konden naar het arbeidsbureau voor nadere informatie.

Reeds op 15 februari begon men aan de Markt, in de leegstaande confectiefabriek van M. Geers, met acht meisjes. Later vestigde zich hier juwelier J. Vonken en sinds enige jaren fotograaf Rooymans (thans Markt 10). Men moest hier al snel aan uitbreiding gaan denken. Daarvoor was de ruimte in dit pand ongeschikt, vandaar dat ondertussen op 'Het Stepke' een fabriekscomplex werd gebouwd. Op 23 augustus 1954 verhuisde men van de Markt naar het Stepke. Het voorste stuk, 'de kleine zaal' geheten, werd het eerst gebouwd. Hier werd Jan Moonen bedrijfsleider met Toos de Vries als cheffin. Er waren toen ongeveer 25-30 personeelsleden. Om de bereikbaarheid van de fabriek te bevorderen werd er een weg aangelegd die de naam 'Willem II straat' kreeg bij Raadsbesluit van 26-9-1955.

De opening

De officiële opening van de fabriek vond plaats op zaterdag 19 februari 1955. De dag begon met een plechtige H. Mis in de kerk van Onze Lieve Vrouw Visitatie, opgedragen door pastoor Panis tot intentie van de Willem II-ers. Na de H. Mis ging men naar Het Stepke voor de officiële opening door directeur A. Kersten. Er waren vele genodigden aanwezig: A. Kersten en G. Kersten met hun dames, directeuren van de N.V. Willem II; burgemeester Remmen en zijn vrouw; van de Dienst Accijnzen de heer Van de Zandt; gemeentesecretaris F. Kees; de heer en mevrouw Moonen; architect Van de Hoogen; de heer Van Hezewijk, aannemer; gemeente-architect Scholten; hoofdbedrijfsleider Willem II de heer Berben; de Zeereerwaarde heren Panis en Van der Heyden en rector Tychon; de heer W. Evers; wethouder Glaudemans, de heer A. Thüring, onderdirecteur; de heer Snellens en het gehele personeel (inmiddels zo'n 100 mensen).

Het fabriekscomplex

De fabriek lag op het Stepke met een toegangsweg, de latere Willem II straat. Het ontwerp van de ruime hal (30 x 12 meter) was van Architectenbureau Bogers en Van de Hoogen.

De bouw werd verzorgd door aannemingsbedrijf Van Hezewijk uit Best, het schilder- en glaswerk werd verzorgd door de firma Adr. Glaudemans uit Budel.

Een belangrijke uitbreiding was reeds in 1955 in ontwerp klaar. Er zouden minstens twee hallen (hoogbouw) bijkomen, terwijl voorts een kantinezaal werd aangebracht. In het nieuwe gedeelte kwam een atelier, waar de sigaren van het type Senioritas geheel machinaal werden vervaardigd. In mei 1961 werd de eerste vleugel in gebruik genomen, in augustus 1962 volgde de tweede vleugel. De fabriek was nu compleet.

Het productieproces

In het begin was er nog veel handwerk; het met de hand sigaren maken dat door jongens en mannen werd geleerd.

Hiervoor gebruikte men de zogenaamde bosjesmachines. Van te voren werden deze bosjes handmatig vervaardigd om dan met behulp van de machines in vormen te komen. Ze werden geperst, gekeerd en weer geperst. Dit proces verliep zo voorspoedig, dat het bedrijf al weer aan uitbreiding toe was. Er kwam een nieuwe afdeling bij in mei 1961. Er werden nu vanaf het moederbedrijf compleet-machines aangevoerd. Hierop werden voornamelijk het type 'Senioritas' geproduceerd. De productie verliep voortvarend. Het personeelsbestand werd flink uitgebreid. In 1962 toen de tweede vleugel werd geopend was het aantal werknemers al zeker 200.

Na verloop van tijd werd het sigaren maken met de hand te duur. De zogenaamde 'bollen' konden voortaan ook met machines gemaakt worden.

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

De echte vakmensen (overwegend mannen) werden aan machines geplaatst. Dit was voor velen het sein om elders een baan te gaan zoeken. Zodoende kwamen de vrouwen zeer ruim in de meerderheid. Ook vanuit België gingen veel vrouwen bij Willem II werken. Er werkten enige tijd ook Italiaanse vrouwen. Deze vrouwen veroorzaakten enige taalproblemen. De toenmalige chef had er een woordenboek bij nodig om uit te leggen hoe het een en ander moest gebeuren.

Al het benodigde materiaal en grondstoffen werden dagelijks aangevoerd vanuit Valkenswaard. Alles werd gelost in het magazijn en het product wat men noemde 'nat-los'-sigaren en afval ging retour. In het filiaal Budel werden meerdere soorten sigaren gemaakt: o.a. Seniorita, Corona, Bolknak en Tuitknak. De verdere afwerking zoals drogen, ringen, celefaneren (in cellofaan verpakken) en inpakken vond plaats in Valkenswaard. Andere zaken waaronder de loonadministratie, sociale zaken en dergelijke werden eveneens vanuit Valkenswaard geregeld. De beloning na hard werken de uitbetaling van loon was wekelijks en werd in loonzakjes verstrekt, die loonzakjes kwamen elke donderdag met het transport op wisselende tijden mee. Vooral die dag werd uitgekeken naar 'de wagen' van Willem II.

Om nu weer terug te keren naar de sigaren: de vraag naar sigaren overtrof het aanbod, daarom ging men er toe over om in ploegen te gaan werken. Van 's morgens 06.00 tot 14.00 uur en van 14.00 tot 22.00 uur. In die tijd produceerde men op één machine 14 sigaren per minuut. Ook het onderhoud van de machines vond zoveel mogelijk in Budel plaats. Drie monteurs hadden er de handen vol aan: Chris Derks, Harry Martens en Henk Mennen. Later nog maar een monteur: Henk Mennen.

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

Reorganisatie en sluiting

Door allerlei factoren liep de sigarenverkoop terug. De ploegendienst was daarom overbodig en verviel. Het werd steeds moeilijker de sigaren aan de man te brengen. Wilde men de steeds duurder wordende tabak blijven verwerken, dan moest er wat gebeuren.

Reorganisaties kwamen tot stand na diverse onderzoeken van organisatie-en efficiency-bureaus, onder andere Berenschot. Door technische aanpassingen en verbeteringen konden de compleet-machines twintig sigaren per minuut produceren. Door natuurlijk verloop kwamen er elk jaar minder werknemers in dienst. Op de eerst gebouwde afdeling werd de helft overgeplaatst naar wat men noemde 'de kleine zaal'.

Er werd nu gewerkt met een premiesysteem. Hoe meer men presteerde hoe meer in het loonzakje. De vakbonden waren hier tegen en op 1 januari 1978 werd dit systeem afgeschaft. De uitbetaling van loon ging per veertien dagen en later per vier weken. Ook werd overgegaan tot storting op bank- of girorekening.

Door het afnemende aantal sigarenrokers door o.a. de campagne 'niet roken', oliecrises, verhoging van de tabaksprijs, moest men verder inkrimpen. Met op den duur nog ongeveer 40 werknemers was Willem II Budel niet meer rendabel. Het eens zo bloeiende filiaal werd per 26 juni 1987 gesloten. Als bedrijfsleider heeft Jan Moonen het langst gefunctioneerd. Na het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd werd hij vervangen door Jef van Tongeren. Deze ging later met vervroegd pensioen en Jan Jonkers uit Valkenswaard heeft de laatste jaren de zaak waargenomen. Het eerste halfjaar bij Geers kwam Toos de Vries uit Valkenswaard als cheffin Jan Moonen assisteren. In de nieuwbouw was Lies Dielissen uit Budel aangesteld om mede leiding te geven. Onder deze leidinggevenden waren uit Budel: Martien Smets, Jac van Cranenbroek, Gerrit van Kessel, Cis Moonen en Nellie Nouwen. Verder zijn meerdere chefs uit Valkenswaard in Budel tijdelijk werkzaam geweest. Bij de sluiting van Willem II Budel werden de Belgische werknemers overgeplaatst naar Overpelt en de Nederlandse naar Valkenswaard.

In of na 1987 werd de Willem II fabriek van Budel gesloopt.

Foto's Afbraak

Bron [Aa-kroniek 1989-01: SIGARENMAKEN IN BUDELTOT 1987 \(II\)](#)
[Hoofdstuk 3: Willem II filiaal Budel 1954 - 1987. Door Martien van Dooren](#)

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'
<https://heemkundekringcranendonck.nl>